

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

**Ijtimoiy-gumanitar
fanlarning dolzarb
muammolari**

3/S-son (4-jild)

2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ S/3(4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холиқулов Ахмаджон Боймаҳамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Ҳожаев Азизхон Саидалоҳонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулув Жамолiddиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудир;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Қаюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохидат Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Караматдиновна – психология фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

Содиқова Шоҳида Мархабобевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил: scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Tillaxodjayeva Hurshida Djumavayevna</i> TURKISTONDA OILA VA NIKOH MUNOSABATLARINUNG O'ZIGA XOS JIHATLARI VA ROSSIYA IMPERIYASI BOSQINIDAN KEYIN MINTAQADA YUZ BERGAN DEMOGRAFIK JARAYONLAR	16-24
<i>A'zamova Mahliyo Panji qizi</i> ARIYANAM VAYJA GEOGRAFIK NOM TARIXI	25-29
<i>Xo'jageldiyev Ibodulla Mamaradjab o'g'li</i> DEMOGRAFIK XAVF XATARNI PAYDO QILADIGAN SHART – SHAROIT VA OMILLAR	30-34
<i>Norboyev Sarvar Qahramon o'g'li</i> SUG'D TARIXIY GEOGRAFIYASIGA DOIR MULOHAZALAR (AHAMONIYLAR DAVRI MISOLIDA)	35-39
<i>Boboqulov Oxunjon Axmat o'g'li</i> O'ZBEKISTON SSR NING AFRIKA DAVLATLARI BILAN ILMIY-TEXNIKAVIY HAMKORLIGI	40-44
<i>Салаев Ихтиёр Бахтиёрович</i> ХОРАЗМ ИМОРАТСОЗЛИГИДА ҒИШТНИНГ ТАЙЁРЛАНИШ УСУЛЛАРИ	45-49
<i>Бабажанова Дилрабо Ражаповна</i> “ЁДГОРГА ЕТИШИНГ!”	50-56
<i>Тўйчибоев Баходир Босимович, Абдуматов Алишер Ахматкулович</i> АКАДЕМИК АБДУЛАҲАД МУҲАММАДЖОНОВ ФАОЛИЯТИДА МИЛЛИЙ ЎЗЛИКНИ АНГЛАШ МАСАЛАСИ	57-61
<i>Atavullayeva Shaxlo Musoyevna</i> YANGI O'ZBEKISTON TARAQQIYOTIDA OMMAVIY AXBOROT VOSITALARINING ROLI.....	62-66
<i>Xolliyev Azizbek Go'zalovich</i> ROSSIYA TASHQI IQTISODIY ALOQALARINING MOLIYAVIY JIHATLARI (XIX ASRNING OXIRGI CHORAGI - XX ASR BOSHI)	67-73

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>To'uchiyev Elnurjon Kosim o'g'li</i> RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDA MOLIYAVIY XIZMATLARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI: MIKROMOLIYALASHTIRISH, FINTECH VA INNOVATSION MOLIYAVIY MAHSULOTLARNING ROLINI OSHIRISH	74-79
<i>Зарипов Хуршид Закир ўғли</i> ХОРАЗМ ВИЛОЯТИДА ИНСОН КАПИТАЛИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ ВА УНДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИШ ДАРАЖАСИНИ БАҲОЛАШ ЙЎЛЛАРИ	80-86

Pazildinov Muxiddin Maxammadin o'g'li

O'ZBEKISTONDA ELEKTRON TIJORATNING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI 87-100

Aytiyeva Sevara Allaberdiyevna

O'ZBEKISTONDA KICHIK TADBIRKORLIK SUB'EKT LARI TOMONIDAN YUK TASHISH XIZMATI KO'RSATISHNING TASHKILY-IQTISODIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH 101-104

Isayev Atabek Djurabayevich

MONETAR REJIMLARINING TURLARI VA O'ZBEKISTONNING INFLYATSION TARGETLASHGA O'TISHI 105-112

Алиева Надирахон Абдумаликовна

ИПАКЧИЛИК КОРХОНАЛАРНИНГ ИННОВАЦИОН ФАОЛИЯТИНИ БОШҚАРИШ ЖАРАЁНИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ИМКОНИЯТЛАРИ 113-120

Ruziyev Zafar Ikramovich

KAPITAL BOZORI INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI 121-127

Azizkulov Bakhtiyar, Saifullayev Sanjarbek

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA DAVLATNING MOLIYAVIY – INVESTITSION SIYOSATI VA QABUL QILINGAN IQTISODIY ISLOHOTLAR 128-134

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

Sultonova Shakhnoza

JADIDCHILIK HARAKATINING MILLIY TARBIYANI YUKSALTIRISHDAGI ROLI 135-140

Razzoqova Shohsanam

MARKAZIY OSIYO DINLARI 141-147

Ziyotova Adolat Ergashevna, Mamaraximov Kahramon Xaltuxtashevich

YANGI O'ZBEKISTON YOSHLARINI MAFKURAVIY TAHDIDLARDAN ASRASHNING MA'NAVIY-MA'RIFIY ASOSLARI 148-154

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

Кўчимов Шухрат Норқизилович

ЎЗБЕКИСТОНДА ДАВЛАТ ТИЛИ РИВОЖИНИНГ МУҲИМ МАСАЛАЛАРИ 155-158

Рузиева Ситора Асроровна

РОЛЬ КОНЦЕПТА «СЕМЬЯ» В ЛИНГВОКУЛЬТУРАХ ЗАПАДА И ВОСТОКА 159-163

Мирсагатова Покиза Авазбек қизи

ОБРАЗЛИ ФРАЗЕОЛОГИК БИРЛИКЛАРНИ ТАРЖИМА ҚИЛИШДАГИ МУАММОЛАР 164-170

Jurayeva Shalolaxon Xusanboyevna

MUALLIF NUTQI VA DIALOGIK NUTQ SHAKLLARINING TARIXIY ROMANLARDAGI FUNKSIYASI 171-175

Ruzibayeva Aziza Kahramanovna

J. BAYRON VA M. LERMONTOV SHE'RLARINING QISYOSLI TAHLILI 176-179

Jovbo'riyeva Saodat O'ktamovna

INGLIZ TILIDA PSIXOLOGIK TERMINLARNING YASALISH USULLARI TAHLILI 180-184

<i>Qulmamatova Muattar Otabek qizi</i> “BOYLIK” KONSEPTINING LINGVOKULTUROLOGIK TAHLILI	185-191
<i>Sanakulov Zayniddin</i> ONOMASTIKADA ONIMIZATSIYA VA APELLYATIVIZATSIYANING LINGVISTIK XUSUSIYATLARI	192-197
<i>Saakyan Roza Yurevna, Jalilova Lola Jalilovna</i> TEODOR DRAYZERNING “BAXTIQARO KERRI” ROMANIDA PSIXOLOGIYA VA AXLOQ PRIZMASI ORQALI ISTAKNING ISTEZHOSINI O'RGANISH	198-205
<i>Xudoyberdieva Oyjamol Muzaffarovna</i> O'ZBEK VA INGLIZ TILLARIDA «RAQS» TERMINOLOGIYASINING LINGVISTIK XUSUSIYATLARI	206-211
<i>Soatmurodova Shoxista Zafar qizi</i> O'ZBEK TILIDA ATTORLIK LEKSIKASINING MAVZUVIY GURUHLARI	212-217
<i>Tadjieva Mastura Fayzullaevna</i> BASIS OF SIMILE IN METAPHORICAL MODELS WITH THE CONCEPT “LOVE” IN ENGLISH AND UZBEK	218-222
<i>Imamova Gulrux</i> JIN RIZNING “WIDE SARGASSO SEA” ASARIDA INTERTEKSTUALLIK	223-229
<i>Nazarov Sardor Shomurodovich</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA SO'Z BIRIKMALARINING SINTAKTIK MUNOSABATLARI	230-234
<i>Atamurodova Feruza Tashmurotovna</i> JON GOLSUORSINING “FORSAYTLAR HAQIDA SAGA” ASARINING EPIK TURKUMGA XOS XUSUSIYATLARI	235-239
<i>Iskandarov Bahrom</i> MARTIN IDEN ASARINING JEK LONDON HAYOTIDAGI AKSI	240-243
<i>Mustafoqulov Ro'ziqul Boynazarovich</i> ERTAKLARDA AN'ANAVIY TASVIRLAR	244-251
<i>Kuvonov Zarifjon Maxsiddin o'g'li</i> NEMIS TILIDAGI QORA VA OQ RANG KOMPONENTLI FRAZELOGIZMLARNING O'ZBEK TILIGA BERILISHI VA ULARNING SEMANTIK TADQIQI	252-256
<i>Djabbarova Shoirra Boltaevna</i> MUQOBILSIZ LEKSIKANING TARJIMA MUAMMOSI: LINGVOMADANIY TAHLIL	257-260
<i>Haydarova Kamola Davranovna</i> TURLI TIZIMLI TILLARDA OLMA LEKSEMASINING QIYOSIY-CHOG'ISHTIRMA TAHLILI	261-264
<i>Bektemirov Zohid Nodirovich</i> HOZIRGI ZAMON NEMIS TILIDA ILOVALI ELEMENTLARNING LINGVOPRAGMATIK XUSUSIYATLARI	265-269
<i>Murtazaeva Xadicha Nuriddinovna</i> TERMINOLOGIYA TADQIQOT OBYEKTI SIFATIDA	270-273

<i>Xudonazarova O'g'lonoy Allamurodovna</i> DINIY BARQAROR BIRLIKLARNING SEMANTIK XUSUSIYATLARI	274-277
<i>Bazarova Ziyoda Eshbaevna</i> ZAMONAVIY LINGVISTIK TADQIQOTLARDA BADIY MATN MUALLIFI OBRAZINING O'RGANILISHI	278-282
<i>Abdulvohidova Nafisa Serobjon qizi</i> AVIATSIYAGA OID TERMINLARNING LEKSIKOGRAFIK XUSUSIYATLARI (INGLIZ VA O'ZBEK TILLARI MISOLIDA)	283-286
<i>Sultonqulova Feruza Bobonazarovna</i> AN'ANAVIY TOSH OBRAZINING TALQINLARI XUSUSIDA	287-291
<i>Abduganiyeva Djamilya Rustamovna, Malik Hodjaev</i> KETMA-KET TARJIMADA KOGNITIV YONADSHUVI VA ESLAB QOLISH USULLARI.....	292-296
<i>Amanbaeva Dilsora</i> «BURCH» KONSEPTINING ETNIK, MILLIY-MADANIY TALQINI.....	297-300
12.00.00 – YURIDIK FANLAR	
<i>Abdullayeva Sabohat Asatullo qizi</i> BLOKCHEYN KRIMINALISTIKASI: MARKAZSIZLASHTIRISH DAVRIDA KIBER JINOYATLARNI TERGOV QILISHDA ZAMONAVIY YONDASHUV	301-308
<i>Mirzakarimova Dilafruz Danyorovna</i> KIBERXAVFSIZLIK VA KIBERMAKONDA YURISDIKSIYA CHEGARALARINI BELGILASHNING ILMIY NAZARIY MASALALARI	309-315
<i>Raxmatova Xonzodabegim Utkir qizi</i> KIBER HUQUQ SOHASIDAGI YURISDIKSIYA VA XALQARO HAMKORLIKNING NAZARIY- HUQUQIY ASOSLARI	316-323
<i>G'ulomov Shohruh Islomjon o'g'li</i> METAVERSE PLATFORMALARIDA SHAXSIY MA'LUMOTLAR VA MAXFIYLIK MASALALARI	324-330
<i>Baxromova Laylo Rayim kizi</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA SAYLOV TIZIMINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	331-336
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Сафарова Замира Михлиевна</i> ФОРМИРОВАНИЕ ЛИНГВОКУЛЬТУРНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ У УЧАЩИХСЯ 10-11-Х КЛАССОВ СРЕДСТВАМИ НАЦИОНАЛЬНО-ПРЕЦЕДЕНТНЫХ ТЕКСТОВ	337-342
<i>Нурманов Абдиназар Ташбаевич, Каримов Мусулмонкул Бахриддинович</i> ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПОДГОТОВКИ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ РУССКОГО ЯЗЫКА К ТЕХНОЛОГИИ И ТЕХНИКЕ ЭФФЕКТИВНОГО ОБЩЕНИЯ	343-347
<i>Abdullayev Dilshod Xamidullo o'g'li</i> BOLALARDA EGILUVCHANLIK VA CHAQQONLIK SIFATLARINI RIVOJLANTIRISH.....	348-352
<i>Xayritdinov Otabek Murotjon o'g'li</i> MADANIY ANTROPOLOGIYANING GUMANITAR FANLAR INTEGRATORI SIFATIDAGI	

O'RNI	353-357
<i>Kalmenov Jalg'asbay Sarsenbaevich, Ibadullaeva Zamira Kuanishovna</i> MUSIQA FANI DARSIDA PEDAGOGIK METOD VA KASBIY MAHORATI	358-361
<i>Bekchanova Nilufar Boltaboyevna</i> TABIIY FANLARNI O'QITISHDA TALABALARNING IJODIY QOBILİYATLARINI RIVOJLANTIRISHGA YORDAM BERUVCHI OMILLAR	362-367
<i>Ibragimova Dildora</i> MAXSUS MAQSADLARDA INGLIZ TILINI O'RGANISH VA O'RGATISH JARAYONIDA TEXNIKA OLIV O'QUV YURLARI O'QITUVCHILARINING PEDAGOGIK KOMPETENTSIYASINI RIVOJLANTIRISH	368-371
<i>Kamalova Dilnavoz Ixtiyorovna</i> FIZIKA VA ASTRONOMIYA FANLARINI O'QITISHDA – EKSKURSIYANING O'RNI	372-377
<i>Soyibnazarov Abbosjon Ikromjonovich</i> FIZIKA FANIDAN MASALALAR YECHISHDA SIMULYATOR DASTURLARIDAN FOYDALANISH	378-383
<i>Xusmatova Xalusa Faatovna</i> ВИКТОРИНА ПО КОЛЛОИДНОЙ ХИМИИ: РАЗВИВАЕМ ЛОГИЧЕСКОЕ МЫШЛЕНИЕ СТУДЕНТОВ	384-389
<i>Toshboyeva Barnoxon</i> BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIGA CHET TILLARI O'QITISHNING PSIXOLOGIK- METODOLOGIK KONTSEPTSIYASI	390-393
<i>Shirnazarova Zamira Allaberdiyevna</i> MADANIYATLARARO MULOQOT KOMPETENSİYASINING LINGVODIDAKTIK ANAMIYATI	394-399
<i>Uralova Nurxon Mahadovna</i> ШАХСГА ЙЎНАЛТИРИЛГАН ТАЪЛИМ АСОСИДА МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ ТАШКИЛОТЛАРИДА ТАЪЛИМ-ТАРБИЯ ЖАРАЁНИНИ АМАЛГА ОШИРИШ	400-404
<i>Berдиева Ойгул Бекмуратовна</i> НОЕВКЛИД ГЕОМЕТРИЯЛАР ЭЛЕМЕНТЛАРИ ЁРДАМИДА МАТЕМАТИКА ЎҚИТУВЧИЛАРИНИ КАСБИЙ МЕТОДИК ТАЙЁРЛАШ	405-411
<i>Choriqulov Rustamjon Ibodullo o'g'li</i> TALABALARDA MUSTAQIL TALIM KO'NIKMALARINI O'ZLASHTIRISHDA RAQAMLI TEKNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING ZAMONAVIY KO'RINISHI	412-416
<i>Beknayeva Shaxnoza Vladimirovna</i> МАКТАБГАЧА ТА'ЛИМ ТАШКИЛОТЛАРИДА ИНСОН RESURSLARINI BOSHQARISHDA INNOVATSION JARAYONLAR	417-423
<i>Burхиев Олимжон Бобоевич</i> СИСТЕМА ПРИМЕНЕНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ КАК СРЕДСТВО ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ В ВУЗЕ	424-429

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Volume 4, Special Issue 3 (may, 2024). -430 p.

CONTENTS

07.00.00 – HISTORICAL SCIENCES

Tillakhodjayeva Hurshida Djumavayevna

FEATURES OF FAMILY AND MARRIAGE RELATIONS IN TURKESTAN AND DEMOGRAPHIC PROCESSES IN THE REGION AFTER THE INVASION OF THE RUSSIAN EMPIRE 16-24

A'zamova Mahliyo Panji kizi

HISTORY OF ARIYANAM VAYJA GEOGRAPHICAL NAME 25-29

Khojageldiyev Ibodulla Mamaradjab ogli

DEMOGRAPHIC PERIL CAUSES DANGER CONDITION - CONDITIONS AND FACTORS 30-34

Norboyev Sarvar Kaxramon ugli

REMARKS ON THE HISTORICAL GEOGRAPHY OF SUGDH (IN THE CASE OF THE ACHAEMENID ERA) 35-39

Babakulov Okhunjon Akhmat ogli

SCIENTIFIC-TECHNICAL COOPERATION OF THE UZBEKISTAN SSR WITH AFRICAN COUNTRIES 40-44

Salaev Ikhtiyor Bakhtiyorovich

METHODS OF MAKING BRICKS IN KHOREZM ARCHITECTURE 45-49

Babajanova Dilrabo Rajapovna

“FOLLOW TO YADGAR!” 50-56

Tuychiboev Bakhodir Bosimovich, Abdumatov Alisher Akhmatkulovich

THE ISSUE OF UNDERSTANDING NATIONAL IDENTITY IN THE ACTIVITY OF ACADEMIC ABDULAHAD MUHAMMADJONOV 57-61

Atavullayeva Shakhlo Musayevna

THE ROLE OF THE MEDIA IN THE DEVELOPMENT OF THE NEW UZBEKISTAN 62-66

Kholliev Azizbek Guzalovich

FINANCIAL ASPECTS OF RUSSIA'S EXTERNAL ECONOMIC LINKS (LAST QUARTER OF THE 19th CENTURY - BEGINNING OF THE 20th CENTURY) 67-73

08.00.00 – ECONOMIC SCIENCES

Tuychiyev Elnurjon Kosimovich

OPPORTUNITIES TO USE FINANCIAL SERVICES IN DEVELOPING COUNTRIES: ENHANCING THE ROLE OF MICROFINANCE, FINTECH AND INNOVATIVE FINANCIAL PRODUCTS 74-79

Zaripov Khurshid Zakir ogli

WAYS TO ASSESS THE DEVELOPMENT OF HUMAN CAPITAL AND THE LEVEL OF EFFECTIVE USE OF IT IN KHORAZM REGION 80-86

Pazildinov Mukhiddin Makhammedin ogli

DEVELOPMENT TENDENCIES OF ELECTRONIC COMMERCE IN UZBEKISTAN 87-100

<i>Aйтиева Sevara Allaberdiyevna</i> IMPROVEMENT OF THE ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC FUNDAMENTALS OF THE PROVISION OF CARGO TRANSPORTATION SERVICES BY SMALL BUSINESS SUBJECTS IN UZBEKISTAN	101-104
<i>Isaev Atabek Djurabayevich</i> TYPES OF MONETARY REGIMES AND UZBEKISTAN'S TRANSITION TO INFLATION TARGETING	105-112
<i>Alieva Nadirakhan Abdumalikovna</i> OPPORTUNITIES FOR DEVELOPING THE MANAGEMENT PROCESS OF INNOVATION ACTIVITIES IN SERIKING ENTERPRISES	113-120
<i>Ruziev Zafar Ikramovich</i> WAYS TO DEVELOP CAPITAL MARKET INFRASTRUCTURE	121-127
<i>Azizkulov Bakhtiyar, Saifullayev Sanjarbek</i> STATE FINANCIAL - INVESTMENT POLICY AND ACCEPTED ECONOMIC REFORMS IN THE DIGITAL ECONOMY	128-134
09.00.00 – PHILOSOPHICAL SCIENCES	
<i>Sultonova Shakhnoza</i> THE ROLE OF THE JADIDISM MOVEMENT IN PROMOTING NATIONAL EDUCATION	135-140
<i>Razzakova Shahsanam</i> THE RELIGIONS OF CENTRAL ASIA	141-147
<i>Ziyotova Adolat Ergashevna, Mamarakhimov Khakhramon Khaltukhtashevich</i> THE SPIRITUAL AND EDUCATIONAL BASIS OF PROTECTING YOUNG PEOPLE OF NEW UZBEKISTAN FROM IDEOLOGICAL THREAT	148-154
10.00.00 – PHILOLOGICAL SCIENCES	
<i>Kuchimov Shukhrat Norkizilovich</i> IMPORTANT ISSUES OF STATE LANGUAGE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN	155-158
<i>Ruzieva Sitara Asrorovna</i> THE ROLE OF THE CONCEPT “FAMILY” IN THE LINGUOCULTURES OF THE WEST AND EAST	159-163
<i>Mirsagatova Pokiza Avazbek kizi</i> DIFFICULTIES IN TRANSLATING FIGURATIVE PHRASEOLOGICAL UNITS	164-170
<i>Jurayeva Shalolakhon Khusanboyevna</i> THE FUNCTION OF THE AUTHOR’S SPEECH AND DIALOGICAL FORMS OF SPEECH IN HISTORICAL NOVELS	171-175
<i>Ruzibayeva Aziza Kahramanovna</i> COMPARATIVE ANALYSIS OF J. BYRON AND M. LERMONTOV’S POETRY	176-179
<i>Jovbo’riyeva Saodat O’ktamovna</i> ANALYSIS OF FORMING PSYCHOLOGICAL TERMS IN ENGLISH	180-184
<i>Qulmamatova Muattar Otabek qizi</i> LINGUOCULTURAL ANALYSIS OF THE CONCEPT OF "WEALTH"	185-191

<i>Sanakulov Zayniddin</i> LINGUISTIC CHARACTERISTICS OF PROPRIALISATION AND APPELLATIVISATION IN ONOMASTICS	192-197
<i>Saakyan Roza Yurevna, Jalilova Lola Jalilovna</i> EXPLORATION OF IRONY OF DESIRES THROUGH THE LENS OF PSYCHOLOGY AND MORALITY IN THEODORE DREISER'S NOVEL "SISTER CARRIE"	198-205
<i>Khudoyberdieva Oyjamol Muzaffarovna</i> LINGUISTIC FEATURES OF «DANCE» TERMINOLOGY IN UZBEK AND ENGLISH	206-211
<i>Soatmurodova Shoxista Zafar qizi</i> THEMATIC GROUPS OF THE PERFUMERY LEXICON IN THE UZBEK LANGUAGE	212-217
<i>Tadjieva Mastura Fayzullaevna</i> BASIS OF SIMILE IN METAPHORICAL MODELS WITH THE CONCEPT "LOVE" IN ENGLISH AND UZBEK	218-222
<i>Imamova Gulrukh</i> EXPLORING INTERTEXTUALITY IN JEAN RHY'S "WIDE SARGASSO SEA"	223-229
<i>Nazarov Sardor Shomurodovich</i> SYNTACTIC RELATIONSHIPS OF WORD COMBINATIONS IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES	230-234
<i>Atamurodova Feruza Tashmurotovna</i> FEATURES OF JOHN GALSWORTHY'S EPIC SERIES THE FORSYTH SAGA	235-239
<i>Iskandarov Bahrom</i> MARTIN EDEN'S REFLECTION ON THE LIFE OF JACK LONDON	240-243
<i>Ruzikul Mustafokulov Boynazarovich</i> TRADITIONAL IMAGES IN FAIRY TALES	244-251
<i>Kuvonov Zarifjon Maxsiddin o'g'li</i> TRANSLATION OF GERMAN BLACK AND WHITE PHRASEOLOGISMS INTO UZBEK LANGUAGE AND THEIR SEMANTIC ANALYSIS	252-256
<i>Djabbarova Shoirra Boltaevna</i> THE TRANSLATION PROBLEM OF NON-EQUIVALENT LEXICON: A LINGUOCULTURAL ANALYSIS	257-260
<i>Haydarova Kamola Davranovna</i> COMPARATIVE-CONTRASTIVE ANALYSIS OF THE APPLE LEXEM IN DIFFERENT SYSTEMIC LANGUAGES	261-264
<i>Bektemirov Zohid Nodirovich</i> LINGUOPRAGMATIC PROPERTIES OF ADJUNCTIVE ELEMENTS IN MODERN GERMAN	265-269
<i>Murtazaeva Xadicha Nuriddinovna</i> TERMINOLOGY AS AN OBJECT OF RESEARCH	270-273
<i>Khudoynazarova Oglonoy Allamurodovna</i> SEMANTIC CHARACTERISTICS OF RELIGIOUS STABLE UNITS	274-277
<i>Bazarova Ziyoda Eshbaevna</i> THE STUDY OF THE PROBLEM OF THE IMAGE OF THE AUTHOR OF A LITERARY TEXT IN MODERN LINGUISTIC RESEARCH	278-282

<i>Abdulvohidova Nafisa Serobjon qizi</i> LEXICOGRAPHIC CHARACTERISTICS OF AVIATION TERMS (IN THE EXAMPLE OF ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES)	283-286
<i>Sultankulova Feruza Bobonazarovna</i> ON THE INTERPRETATIONS OF THE TRADITIONAL STONE IMAGE	287-291
<i>Abduganiyeva Djamilya Rustamovna, Malik Hodjaev</i> COGNITIVE PROCESSING AND MEMORY TECHNIQUES IN CONSECUTIVE INTERPRETATION	292-296
<i>Amanbaeva Dilsora</i> СИСТЕМА ПРИМЕНЕНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ КАК СРЕДСТВО ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ В ВУЗЕ	297-300
12.00.00 – LAW	
<i>Abdullayeva Sabokhat Asatullo qizi</i> BLOKCHEYN FORENSICS: A MODERN APPROACH TO CYBER CRIME INVESTIGATION IN AN ERA OF DECENTRALIZATION	301-308
<i>Mirzakarimova Dilafruz Danyorovna</i> SCIENTIFIC THEORETICAL ISSUES OF DETERMINING THE BOUNDARIES OF JURISDICTION IN CYBER SECURITY AND CYBER SPACE	309-315
<i>Rakhmatova Khanzodabegim Utkir kizi</i> THEORETICAL-LEGAL BASIS OF JURISDICTION AND INTERNATIONAL COOPERATION IN THE FIELD OF CYBER LAW	316-323
<i>Gulomov Shokhruxh Islomjon ogli</i> PERSONAL INFORMATION AND PRIVACY ISSUES ON THE METAVERSE PLATFORMS..	324-330
<i>Bakhromova Laylo Rayim kizi</i> SPECIFIC CHARACTERISTICS OF THE ELECTION SYSTEM IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN	331-336
13.00.00 – PEDAGOGICAL SCIENCES	
<i>Safarova Zamira Mihlievna</i> FORMATION OF LINGUOCULTURAL COMPETENCE IN STUDENTS OF 10-11TH GRADES BY MEANS OF NATIONAL PRECEDENT TEXTS	337-342
<i>Nurmanov Abdinazar Tashbaevich, Karimov Musulmonkul Bakhriddinovich</i> PRACTICAL ASPECTS OF PREPARING A FUTURE RUSSIAN LANGUAGE TEACHER FOR TECHNOLOGY AND EFFECTIVE COMMUNICATION TECHNIQUES	343-347
<i>Abdullayev Dilshod Xamidullo o'g'li</i> DEVELOPING FLEXIBILITY AND RESILIENCE IN CHILDREN	348-352
<i>Khayritdinov Otabek Murotjon ogli</i> THE ROLE OF CULTURAL ANTHROPOLOGY AS AN INTEGRATOR IN THE SYSTEM OF HUMANITIES	353-357
<i>Kalmenov Jalgasbay Sarsenbaevich, Ibadullaeva Zamira Kuanishovna</i> PEDAGOGICAL METHOD AND PROFESSIONAL SKILLS IN A MUSIC LESSON	358-361
<i>Bekchanova Nilufar Boltaboyevna</i> FACTORS HELPING TO DEVELOP STUDENTS CREATIVE SKILLS IN NATURAL SCIENCE TEACHING	362-367

<i>Ibragimova Dildora</i> DEVELOPMENT OF PEDAGOGICAL COMPETENCE OF TEACHERS OF TECHNICAL UNIVERSITIES IN THE PROCESS OF LEARNING AND TEACHING ENGLISH FOR SPECIAL PURPOSES	368-371
<i>Kamalova Dilnavoz Ikhtiyorovna</i> THE ROLE OF THE EXCURSION IN TEACHING THE SCIENCES OF PHYSICS AND ASTRONOMY	372-377
<i>Soyibnazarov Abbosjon Ikromjonovich</i> USING SIMULATION PROGRAMS IN SOLVING PHYSICS PROBLEMS	378-383
<i>Khalisa Faitovna Khismatova</i> QUIZ ON COLLOIDAL CHEMISTRY: DEVELOPING LOGICAL THINKING OF STUDENTS	384-389
<i>Toshboyeva Barnoxon</i> PSYCHOLOGICAL AND METHODOLOGICAL CONCEPT OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES TO PRIMARY SCHOOL CHILDREN	390-393
<i>Shirnazarova Zamira Allaberdiyevna</i> LINGUODIDACTIC SIGNIFICANCE OF INTERCULTURAL COMPETENCE	394-399
<i>Uralova Nurkhan Makhadovna</i> IMPLEMENTATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS IN PRESCHOOL EDUCATIONAL ORGANIZATIONS ON THE BASIS OF PERSONALITY-ORIENTED EDUCATION	400-404
<i>Berdieva Aygul Bekmuratovna</i> PROVIDING PROFESSIONAL METHODOLOGICAL TRAINING OF MATHEMATICS TEACHERS WITH THE HELP OF ELEMENTS OF NON-EUCLIDEAN GEOMETRIES	405-411
<i>Choriqulov Rustamjon Ibodullo o'g'li</i> MODERN VIEW OF THE USE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN MASTERING INDEPENDENT LEARNING SKILLS IN STUDENTS	412-416
<i>Beknayeva Shaxnoza Vladimirovna</i> INNOVATION PROCESSES IN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN PRESCHOOL EDUCATIONAL ORGANIZATIONS	417-423
<i>Burkhiev Olimjon Boboevich</i> SYSTEM OF APPLICATION OF INFORMATION TECHNOLOGY AS A MEANS OF IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION IN A UNIVERSITY	424-429

Received: 05 May 2024
Accepted: 10 May 2024
Published: 25 May 2024

Article / Original Paper

THEMATIC GROUPS OF THE PERFUMERY LEXICON IN THE UZBEK LANGUAGE

Soatmurodova Shoxista Zafar qizi

Teacher of the Department “Foreign Language Theory and Methodology” of the Termiz State Pedagogical Institute

E-mail: shohistasoatmurodova4@mail.com

Abstract. In this article, the thematic-thematic units related to the field of writing found in the Uzbek language were classified in the ideographic aspect. The advantages of their lexicography based on a certain semantic field were justified. Opinions about Attar lexical units in different systems were analyzed.

Key words: Perfumery lexicon, lexicography, thematic analysis, thematic group, language, linguistics, terminological unit, therapeutic and preventive means.

O‘ZBEK TILIDA ATTORLIK LEKSIKASINING MAVZUVIY GURUHLARI

Soatmurodova Shoxista Zafar qizi

Termiz davlat pedagogika instituti Xorijiy til nazariyasi va metodikasi kafedrasida o‘qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada o‘zbek tilida uchraydigan attorlik sohasiga oid birliklarning mavzuiy-tematikasi ideografik aspektida tasniflandi. Ularni ma’lum semantik maydon asosida lug‘atlashtirishning afzallik tomonlari asoslandi. Attorlik leksik birliklari haqida turli tizimlarda fikrlar tahlil qilindi.

Kalit so‘zlar: Attorlik leksikasi, leksikografiya, tematik tahlil, mavzuviy guruh, til, tilshunoslik, terminologik birlik, terapevtik va profilaktika vositalari.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4SI3Y2024N32>

Kirish. Attorlik mahsulotlarini ishlab chiqarish tarixi bir ming yillikdan ortiq bo‘lib, u insoniyat tarixi bilan uzviy bog‘liqdir. Insonning tabiatning xushbo‘y hidini saqlash va yetkazishga bo‘lgan uzoq yillik istagi, xususan, attorlik sohasining paydo bo‘lishi va rivojlanishiga yordam berdi. Attorlik san‘atining tug‘ilgan joyi Mesopotamiya yoki Arabiston hisoblanadi, u yerdan Misr, Gretsiya, Rim va boshqalarga tarqaldi. Birinchi professional attorlar odatda qadimgi Misr ruhoniylari hisoblanadilar, ular o‘sha paytda aromatik birikmalar tayyorlash sirlarini bilgan va turli xil parfyumeriya va kosmetika mahsulotlarini yaratgan. Inson faoliyatining ushbu sohasi juda uzoq vaqt davomida mavjud bo‘lganligi sababli, terminologik birliklarning juda katta va murakkab tizimiga ega [1].

Hozirgi vaqtda attorlik mahsulotlarining asosiy qismi bo‘lib kelayotgan parfumeriya va kosmetika vositalari ishlab chiqarish sohasi bilimlar tizimi sifatida biologiya (botanika, zoologiya), kimyo, fizika, tibbiyot, matematika, tilshunoslik va madaniyatlararo muloqot,

pazandachilik psixologiyasi, sotsiologiya kabi fan va kasbiy faoliyatning turdosh tarmoqlari bilan o'z faoliyatini amalga oshirmoqda.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Attorlik mahsulotlari deganda, odatda, xushbo'ylashtiruvchi tetiklantiruvchi mahsulotlar, shuningdek, odamning tirnoqlari, tishlari, sochlari, terisini chiroyli va sog'lom holatda saqlash uchun foydalaniladigan vositalar tushuniladi [2].

Attorlik sohasiga oid leksik birliklar bilan tanishar ekanmiz, ularning o'ziga xos xususiyatlari va vazifalariga ko'ra o'rganish ma'lum bir tematik tasnifni talab qiladi.

Jahon leksikografiyasida dolzarb mavzulardan biri bo'lib kelayotgan attorlik sohasiga oid birliklarni o'rganish davomida tilshunoslar inson tanasini parvarishlovchi hamda o'ziga xos ko'rinish, bezak vazifasini bajaruvchi vositalar tukumlariga ajratishga harakat qilib kelishmoqda. Hozirgi vaqtda attorlik terminologiya sohasi o'zining jadal rivojlanayotgan va keng qo'llaniladigan maxsus lug'at qatlami bilan boshqa tillardagi o'xshash terminologiyalar bilan chambarchas bog'liqligi bilan katta e'tiborni tortmoqda. O'zbek va ingliz tillarida ushbu terminologiyani tizimlashtirishning lingvistik-nazariy tamoyillarini ishlab chiqish, bu bizga umuman terminologiya rivojlanishining xarakterli qonuniyatlarini kuzatish imkonini beradi [3]. O'zbek tilshunosligida attorlik leksemalarini izohli lug'atlarda ifodalashning leksikografik tamoyillari ilmiy-nazariy jihatdan ishlab chiqilmagan. Bundan keyin yaratiladigan izohli lug'atlarda attorlik leksemalar doirasini kengaytirish, ularni mavzuiy tematik jihatdan chuqur tadqiq qilish va izohli lug'atlarda aks ettirish borasida quyidagi takliflarni beramiz.

Muhokama. Attorlik sohasining o'ziga xosligi sababli, uning sinf farqi juda aniq, shuning uchun mahsulotning shakli mahsulotdan farq qiladi. Bu funksiyalarini takomillashtirish bilan birga, iste'mol obyektlarining farqlari va sinfning farqlari, attorlik mahsulotlarini klassifikatsiyalash va mahsulotni moslashtirish turli va o'ziga xos xususiyatlarga mos keladi. Tashqi shakli va mahsulotning moslashuvchanligi nuqtai nazaridan, attorlik mahsuloti suyuq va emulsiya kosmetik mahsulotlarga, qattiq, kukunga, kosmetik va kosmetika mahsulotlariga mos ravishda ajratishi mumkin (1-jadval):

O'zbek tilida attorlik vositalarining tematik guruhi

Gigiyenik mahsulotlar	Dush uchun gel, dezodorant, sovun, gommage, intim gel
Yuz va tananing terisini asosiy parvarish qilish vositalari	Kosmetik krem, tana uchun krem, tana uchun losyon, massaj uchun krem, quyoshdan himoyalovchi krem, tana uchun tozalagich, yog_essensiyalari, tonal krem, javohirli upa, yuz uchun sprej, quyosh urushi uchun losyonlar, spa uchun plynokalar
Terapevtik va profilaktika vositalari	Soch uchun balzam, skrab, kosmetik krem, sarum, soch uchun sprej, soch uchun losyon, soch uchun laklar, konditsioner, soch uchun musslar, yorqinlashtirgich, soch uchun ko'pik, soch uchun molochkolar
Bosh terisi va sochni parvarish qilish uchun mahsulotlar	Balzam, shampun, jellar, mumlar, ko_piklar, kremlar, muss, sarum soch uchun losyon, soch uchun laklar, konditsioner, soch uchun musslar, yorqinlashtirgich, soch uchun ko'pik, soch uchun molochkolar

Maxsus mahsulotlar	Vanna ko'piki, soqol olingandan keyin surtiladigan ko'pik, oqartiruvchi,
Dekorativ vositalar	Qosh qamlari, kremlar, mumlar, jellar va kukunlar, dominat, lak, ten, maskara

“Gigiyenik mahsulotlar” tematik guruhi:

Dush uchun gel - jelga o'xshash suyuq tana yuvish vositasi.

Dezodorant - terning oksidlanishiga yoki mikroblarga qarshi qo'shimchalarning kiritilishiga to'sqinlik qiluvchi moddalar tufayli parchalanishini inhibe qiluvchi kosmetik mahsulot.

Sovun - suv bilan birgalikda sirt faol moddalarni o'z ichiga olgan suyuq yoki qattiq mahsulot, kosmetik mahsulot sifatida ishlatiladi - terini tozalash va parvarish qilish uchun (hojatxona sovuni).

Gommage - terining yuqori qatlamining tezlashtirilgan eksfoliatsiyasini keltirib chiqaradigan va mexanik qismlarni o'z ichiga olmaydigan turli xil eksfoliantlarga asoslangan peeling kremi.

“Yuz va tananing terisini asosiy parvarish qilish vositalari” tematik guruhi:

Kosmetik krem - qalin yoki suyuq konsistensiyadagi malhamga o'xshash (pastaga o'xshash) mahsulot. Yoqimli hid va rangga ega bo'lib, yuz, qo'llar, tana va boshqalarning terisini parvarish qilish uchun mo'ljallangan.

Loson - terini parvarish qilish uchun kosmetik mahsulot; turli faol moddalarning suv-spirтли eritmasi (organik kislotalar, vitaminlar, sharbatlar, dorivor o'simliklarning infuziyalari) va boshqa moddalardan iborat sutga o'xshash kosmetik suyuqlik. Bu atama turli xil kosmetik maqsadlarda ishlatiladigan suyuq konsistensiyali emulsiyalarni anglatadi: terini parvarish qilish, bo'yanish, quyoshda kuyish va quyoshdan keyin bolalar uchun davolovchi vosita sifatida qo'llaniladi.

Bu vositalar tarkibidagi farqlovchi komponent rus tilida “g'amxo'rlik” otlari bilan ifodalangan “muvozanatlash”, “moylash”, “normallashtirish”, “tetiklash”, “sovutish”, “bo'shashtirish”, “tartibga solish”, “yumshoqlik”, “tonlash”, “namlash”, “mustahkamlovchi” “energetik” sifatlarni o'zida saqlovchi oziqlantiruvchi mahsulot.

Terapevtik va profilaktika vositalari -turli maqsadlarda ishlatiladigan kosmetika mahsulotlari toifasining umumlashtirilgan nomi bo'lib, ular tarkibi tufayli teriga shifobaxsh ta'sir ko'rsatish uchun fiziologik ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Balzam -terapevtik va profilaktik ta'sirga ega bo'lgan tabiiy qatron moddalari, efir moylarini o'z ichiga olgan kosmetik mahsulot.

Skrab - krem yoki jel asosi va har xil turdagi donalar bilan teri hujayralarini mexanik eksfoliatsiya qilish uchun mahsulot.

Kosmetik krem – tarkibi bo'yicha sut kremiga o'xshash yog'/suv turidagi suyuq emulsiya ko'rinishidagi terini parvarish qilish mahsuloti .

Sarum - kosmetik mahsulot, tez kosmetik effekt beradigan teri va sochni parvarish qilish uchun juda faol mahsulot.

“Himoya vositalari” tematik guruhi. Ushbu tematik guruhning ba’zi shartlariga to’xtalib o’tamiz: O’z-o’zidan bronzlash – bu ultrabinafsha nurlar ta’sirida bo’lmagan holda ko’nichilik effektini ta’minlovchi kosmetik mahsulot.

Gel – qattiq moddalarning ayrim xossalari ega, odatda suspenziya bo’lgan dispers tizimdir. jelega o’xshash ko’rinishga ega bo’lgan suv yoki suv-spirtli asosda, tonik va boshqa ta’sirga ega.

Tonik - suv yoki suv-spirtli asosda teri va sochni parvarish qilish uchun tonik va boshqa ta’sirga ega kosmetik mahsulot

“Maxsus mahsulotlar” tematik guruhi. Kosmetik mahsulotlar nomlarida uchraydigan atamalarni ko’rib chiqamiz:

Soqol olish uchun ko’pik – soqol olish jarayonini osonlashtirish uchun ishlatiladigan kosmetik mahsulot .

Vanna ko’piki – vanna qabul qilish uchun mo’ljallangan, boy, barqaror va xushbo’y ko’pik beruvchi kosmetik mahsulot. Tematik guruh "Bosh terisi va sochni parvarish qilish uchun mahsulotlar"

Balzam - sochlarning holati va tuzilishini yaxshilash uchun mo’ljallangan kosmetik mahsulot; sochni shakllantirish uchun ko’pik (modellash muss) - sochni tuzatish va namlikka chidamli qilish uchun mo’ljallangan kosmetik mahsulot;

- soch va bosh terisi uchun kosmetik ko’piklantiruvchi vosita, sochlardagi yog’ va kirlarni, shuningdek, o’layotgan hujayralarni olib tashlash uchun mo’ljallangan: bu barqarorlashtiruvchi sirt faol tozalash vositalarining suvli va suv-spirtli eritmasi yumshatuvchi moddalar plastifikatorlar xushbo’y moddalar konservantlar bo’yoqlar

Dekorativ vositalar tematik guruhi. Ushbu tematik guruh vositalari nomlarida uchraydigan atamalar:

Tirnoqlar uchun yaltiroq - manikyurli lak rangsiz yoki laklangan tirnoqlarga qo’llanganda porloq sirt beruvchi maxsus qo’shimchalar bilan turli ranglarda bo’yalgan.

Ko’z uchun dekorativ ten - yuqori ko’z qovoqlari va ko’z atrofiga rangli bo’yanishni qo’llash orqali ko’zlarga yorqinlik berish uchun foydalaniladigan kosmetik mahsulot.

Maskara - bu kirpiklarning qalinlashishi va cho’zilishini bo’yash, ularga aniq shakl berish uchun mo’ljallangan dekorativ kosmetika mahsuloti.

Blush - terining ko’rinishini (rangini) yaxshilash, individual kamchiliklarni maskalash uchun yorqinroq soya berish uchun mo’ljallangan an’anaviy dekorativ kosmetika mahsulotidir.

Natijalar. Terminologik birliklarni tizimlashtirish jarayonida quyidagi xususiyatlar aniqlandi: Miqdoriy xususiyatlarga ko’ra, ingliz va o’zbek tillarida eng ko’p vakili tematik guruh - "Terapevtik va profilaktik vositalar". Atrof-muhitning salbiy ta’siri, hayotning ritmi terining holatiga salbiy ta’sir qiladi. Kelajakda attorlik sanoatida bu yo’nalish yanada jadal rivojlanadi. O’rganilayotgan atamalar turkumi uchun quyidagi xususiyatlar eng xarakterlidir: vazifa maqsadi tarkibi masala shaklining harakat shakli. Tahlil qilinayotgan atamalarni mavzuli guruhlar bo’yicha turkumlash ularning har biri doirasidagi o’ziga xos semantik munosabatlarni aniqlash imkonini berdi [4].

Bundan tashqari, qarama-qarshi jins vakillari foydalanadigan attorlik mahsulotlarini ham alohida sinflarga bo’lib o’rganishga harakat qildik. Hammamizga ma’lumki, attorlik mahsulotlari go’zal ayyollarimiz uchun hayotining ajralmas qismiga aylanishga ulgurdi . Albatta, bu bejizga emas. Attorlik mahsulotlaridan foydalanish ayyollarimizga o’zlariga bo’lgan

ishonchni oshiribgina qolmasdan, sog'liklariga ham alohida e'tibor berishga undaydi. Shuning uchun ham ko'p hollarda attorlik mahsulotlari deganda ko'z oldimizga ayollar foydalanadigan vositalar keladi. Lekin, ushbu mahsulotlar erkaklar hayotida qanchalik rol o'ynaydi? Aksariyat erkaklar muntazam ravishda faqat soqol olish vositalari va terini yumshatuvchi losonlardan foydalanadilar, behuda parvarish kremlari va shunga o'xshash qarishga qarshi vositalarni e'tiborsiz qoldiradilar [5].

Yaxshi ishlangan tashqi ko'rinish, yuzning yoshligi har doim kuchli jinsning zamonaviy, bilimli vakilini boshqa erkaklardan yaxshi ajratib turadi. 30 yildan keyin erkaklar uchun qarishga qarshi kosmetika ishlab chiqaruvchilar ayollarga taklif qiladigan kosmetikadan biroz farq qiladi. Qarishga qarshi mahsulotlarning tarkibi bir xil, ammo erkaklar kremi har doim engilroq vaznsiz tuzilishga ega, eng tez so'riladi. Bunday kosmetika mahsuloti bir necha daqiqada chuqur teri osti to'qimalarini oziqlantiradi va erkakning terisida butunlay ko'rinmas holga keladi [6]. Erkaklar kosmetikasining yana bir muhim ajralib turadigan xususiyati shundaki, kremlar yoki losonlarning faol moddalari yuqori konsentratsiyada mavjud. Bu erkaklar terisining ayollarnikiga qaraganda zichroq va qo'polroq bo'lishi bilan bog'liq. Kosmetik mahsulotlarni tanlashda ushbu omilni ham hisobga olish kerak.

2-jadval. Erkaklar uchun attorlik vositalar mavzuyi guruhleri

Yuz parvarishi uchun	Yuz tozalovchi gel, yuz tozalovchi skrab, chuqur tozalovchi vosita, energiya ta'minlovchi vosita, yog' miqdorini nazorat qiluvchi vosita
Namlovchi vositalar	Intensive namlovchi serum, ajinlarni tekislovchi yog'siz namlovchi vosita
Soqol olish vositalari	Ustara to'plami, soqol olish uchun boshlang'ich to'plam, ustara qutisi, konditsioner soqol yog'i, soqol olish uchun gel, soqol yog'i, soqoldan keyin sovutuvchi gel, o'sgan sochlar uchun eritma, soqoldan keying surtma, soqolni parvarish qilish uchun moy, oziqlamtiruvchi yog'
Soch parvarishi uchun vositalar	Hajmni oshuruvchi gel, qalin sochlarni silliqlashtiruvchi to'plam, sochni jingalak qiluvchi krem, shakl beruvchi krem,
Boshqa zarur uskunalalar	Doimiy sochlarni olish qurilmasi, boshni tozalash chotkasi, tishni oqartiruvchi flakonlar, yorituvchi ko'z massaj qiluvchu uskuna

Yuqoridagi jadval asosida biz erkaklar orasida ommabop bo'lgan attorlik mahsulotlari bilan tanishishimiz mumkin. Erkaklar attorlik mahsulotlari ayollar foydalanadigan attorlik mahsulotlaridan farqli ravishda, asosan, soch-soqol o'stirish yoki formaga keltirish, parvarish qilish uchun zarur bo'lgan turli xil gel va kremlarni, texnik uskunalarni o'z ichiga oladi. Ushbu jadvalga ko'ra biz shu xulosaga kelishimiz mumkinki, erkaklarning attorlik mahsulotlariga bo'lgan ehtyoji va qiziqishi ushbu vositalarning yanada tezroq rivojlanishi, shuningdek, zamonaviy leksikografiyada attorlikka oid leksik birliklarning so'z boyligimizni yanada boyishiga xizmat qiladi.

Xulosa. Attorlik mahsulotlarining qadimiy hayot tarzida ham keng iste'molda bo'lganligi, o'sha hududning madaniyati bilan bog'liqligi va ularga aloqador atamalar mavjud bo'lganligi bizni quvontirsa-da lekin, ushbu sohaga oid terminlar yosh avlod tomonidan unut

bo'lib borayotganini hisobga olganda mazkur yo'nalishda yangi lug'atlar yaratish ehtiyojini paydo qiladi.

Attorlik leksikasining lingvistik tahlili ingliz va o'zbek tillarida ushbu sohaga oid tarixiy bosqichlariga mansub leksemalar til egalari nutqida saqlanib kelayotganini ko'rsatadi. Ushbu leksek qatlamga oid lug'aviy birliklar mahalliy aholining leksikonida asosiy o'rin egallaydi. Mana shu attorlik sohasiga oid leksik birliklarni to'plash, tizimlashtirish va ilmiy-nazariy jihatdan tadqiq etish muhim ahamiyatga ega.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Авербух, К. Я. Общая теория термина / К. Я Авербух. – Москва : Изд-во МГОУ, 2006. – 252 с.
2. Алексеева Л.М. Словарь без границ // Ивановская лексикографическая школа: традиции и инновации. Иваново: ИВГУ, 2011. С. 270-278.
3. Багана, Ж. Словообразовательные и структурные особенности терминов женской косметики в русском и немецком языках / Ж. Багана, Е. Н. Таранова // Вопросы журналистики, педагогики, языкознания. – 2011. – Т. 10, №12 (107). – С. 73-87.
4. Головин, Б. Н. Лингвистические основы учения о терминах / Б. Н. Головин, Р. Ю. Кобрин. – Москва : Высшая школа, 1987. – 104 с
5. Qulmamatova Muattar Otabek qizi, Safarova Farida Normurotovna (2021). The Features of a Good Translator in Translating Medical Terms. Analytical journal of education and development, (2181-2624)
<https://www.sciencebox.uz/index.php/ajed/article/view/526/505>
6. Soatmurodova Shoxista Zafar qizi. (2023). ANALYSIS OF THE BORROWINGS RELATED TO THE FIELD OF "ATTAR" IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES. Best Journal of Innovation in Science, Research and Development, 95–97. Retrieved from <https://www.bjisrd.com/index.php/bjisrd/article/view/966>

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ S/3(4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).